

Københavns Universitets kodeks for god videnskabelig praksis i forskningssamarbejder med eksterne parter

1. Baggrund

Københavns Universitet samarbejder i sin forskning med en lang række private virksomheder og offentlige institutioner og myndigheder. Universitetet ønsker at fastholde og styrke sådant forskningssamarbejde med eksterne parter til gavn for kvaliteten og relevansen af forskningen og til gavn for det omgivende samfund.

Det er vigtigt, at der ikke kan stilles spørgsmålstegn ved forskningens integritet i forbindelse med forskningssamarbejde med eksterne parter. For de eksterne parter vil det således ofte være vigtigt, at resultaterne af samarbejdet bliver mødt med tillid, fordi de kommer fra en uafhængig og højt rangeret forskningsinstitution som Københavns Universitet; og for universitetet er det afgørende, at tilliden til institutionens uafhængighed og objektivitet ikke kan betvivles.

2. Anvendelsesområde

Dette dokument fastsætter universitetets kodeks for god videnskabelig praksis i forskningssamarbejder med eksterne parter. Kodekset gælder for forskning, som udføres ved Københavns Universitet, og skal følges i aftaler med eksterne parter om forskning ved Københavns Universitet.

Kodekset gælder ikke for samarbejdsforhold, hvori en ansat ved Københavns Universitet deltager som privatperson, og samarbejdet derfor ikke kan anses for at vedrøre forskning ved Københavns Universitet.¹

Kodekset gælder ikke, hvis deres anvendelse vil stride mod væsentlige offentlige interesser.

3. Formål

Dette kodeks har til formål at udstikke de overordnede rammer for god videnskabelig praksis i forskningssamarbejder. Kodekset skal således afbalancere de forskellige, til tider modsatrettede, interesser mellem universitetet, universitetets forskere og eksterne parter, der kan være i forskningssamarbejder.

Kodekset tjener til at sikre, at forskningsresultater offentliggøres, og til at beskytte forskningens integritet ved at fremme transparens og klarhed i samarbejdsaftaler og eksplicitering af mulige økonomiske interesser og andre særinteresser af relevans for forskningssamarbejdet.

Kodekset er i overensstemmelse med gældende danske og internationale regler på området.

¹ Københavns Universitets regler om bibeskæftigelse indeholder bl.a. regler om anmeldelse af bl.a. fastansatte lektorer og professorers bibeskæftigelse og offentliggørelse af bibeskæftigelse, der kan medføre interessekonflikter.

4. Definitioner:

"Forskningssamarbejde": Udførelse af forskningsaktiviteter, der finder sted i samarbejde mellem en eller flere eksterne parter samt en eller flere ansatte ved Københavns Universitet.

"Ekstern part": En fysisk eller juridisk person, der har et vedtægtsmæssigt eller driftsmæssigt formål, der adskiller sig fra formålet i Universitetslovens § 2², herunder private virksomheder, organisationer og offentlige myndigheder.

"Økonomiske interesser og andre særinteresser": Alle interesser, der potentielt kan modvirke uafhængig forskning samt adgang til forskningsresultater.

"Interessekonflikt": En situation, hvor finansielle eller andre interesser kan kompromittere eller påvirke den professionelle vurdering³. Det afgørende er ikke blot, om der faktisk sker en påvirkning, men også om der kan være grund til mistanke, berettiget eller uberettiget, om en påvirkning. Interessekonflikter kan forekomme i en lang række situationer. For eksempler henvises til universitetets guide om interessekonflikter.

5. Kodeks for forskere

5.1. Generelle principper

Forskere må ikke påtage sig forpligtelser, som indebærer handlinger, der strider mod god videnskabelig praksis.

5.2. Integritet

I forskningssamarbejde er der risiko for, at forskningen direkte eller indirekte, bevidst eller ubevidst, kan blive påvirket af en ekstern parts særinteresser, og man dermed ikke kan være sikker på den pålidelighed og troværdighed, der ellers kendetegner uafhængig forskning. Nedenstående principper skal sikre forskningens integritet:

- a. En ekstern part kan bidrage til fastlæggelse af forskningstema og -spørgsmål, men videnskabelig metode bør udelukkende vælges på basis af videnskabeligt baserede overvejelser, og universitetsforskeren skal kunne indestå for den videnskabelige metode.
- b. Forskeren skal have frihed til at præsentere sin forskning, som forskeren vil.
- c. Med henblik på kvalitetssikring skal universitetets forskere have fuld adgang til data (inkl. rådata og metadata), som tilvejebringes eller indehaves af en ekstern part, hvis forskningen beror herpå.
- d. Tilførsel af økonomiske midler og andre ressourcer fra en ekstern part skal ske til en enhed på universitetet og ikke direkte til den enkelte forsker.

² Lovbekendtgørelse nr. 960 af 14. august 2014.

³ Jf. Den danske kodeks for integritet i forskning, s. 15.

5.3. *Transparens*

- a. Alle forskere skal åbent gøre rede for mulige interessekonflikter, som udgangspunkt på forskerens CURIS-profil og forskerens hjemmeside.⁴

5.4. *Publicering*

- a. Alle publicerbare forskningsresultater fra et forsknings samarbejde bør gøres tilgængelige for publikation.
- b. Det kan ikke aftales, at publicering af forskningsresultater er betinget af en ekstern parts godkendelse.
- c. Det kan aftales mellem parterne, at en forsker i passende tid skal give en ekstern part besked om tidspunkt for forestående publicering samt besked om det faglige indhold i den planlagte publikation.
- d. Det kan aftales, at en ekstern part, som har modtaget besked om forestående publicering, jf. pkt. c., kan kræve, at publiceringstidspunktet udsættes i et rimeligt tidsrum, som udgangspunkt 3 måneder, hvis dette er nødvendigt, for at den eksterne part
 - kan sikre sig relevante immaterialrettigheder (Intellectual Property Rights), eller
 - kan træffe passende forholdsregler, såfremt den planlagte publikation vedrører forskning, hvis resultater påvirker den eksterne parts interesser.

5.5. *Fortrolig information og erhvervshemmeligheder*

- a. I samarbejder med eksterne parter skal lovgivningens pligter vedrørende fortrolighed respekteres.
- b. Det kan aftales, at en ekstern parts fortrolige viden, som opfylder kravene til beskyttelse som erhvervshemmelighed i medfør af markedsføringsloven, skal hemmeligholdes. En sådan hemmeligholdelse skal dog begrænses til maks. 3 år efter projektafslutning, således at forskeren efter udløbet af perioden ikke længere er afskåret fra publicering af sin forskning på grund af pligten til hemmeligholdelse. Hvis helt særlige forhold taler for det, kan en sådan hemmeligholdelsesperiode forlænges.
- c. I samarbejde med offentlige myndigheder kan der ikke aftales hemmeligholdelse, bortset fra hemmeligholdelse af informationer, der ifølge lovgivningen skal behandles fortroligt, samt informationer, der er undtaget fra aktindsigt. I forhold til offentlige myndigheder kan der dog aftales hemmeligholdelse af erhvervshemmeligheder, jf. bestemmelsen i pkt. 5.5.b.

⁴ Københavns Universitets regler om bibeskæftigelse fastslår, at forskere på lektor og professorniveau skal offentliggøre bibeskæftigelse, der kan give anledning til interessekonflikter

6. Kodeks for enheder ved Københavns Universitet

6.1. Integritet

- a. Et forskningssamarbejde med en ekstern part skal være dækkende beskrevet i en skriftlig aftale og foreligge i en bestandig form (journalisering), og skal som minimum indeholde bestemmelser om parternes rettigheder og pligter, samarbejdets varighed og evt. mulighed for opsigelse.
- b. Aftaler om forskningssamarbejde med eksterne parter vedrørende forskning ved Københavns Universitet skal indgås mellem den eksterne part og universitetet og ikke med forskeren som fysisk person.
- c. Universitetet skal støtte forskernes frihed til at præsentere deres forskning, som de vil.
- d. Universitetet bør så vidt muligt sikre forskerne varierede arbejdsopgaver, så forskernes jobsikkerhed ikke bliver afhængig af samarbejde med én eller få eksterne parter.

6.2. Transparens

- a. Universitetet skal så vidt muligt sikre åbenhed om økonomiske interesser, for så vidt angår forskning ved Københavns Universitet.